
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

תיאוריה ארגונית - 3833

תאריך עדכון אחרון 18-11-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ניהול מלכ"רים וארגונים קהילתיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר איתי גרינשפן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: itaygree@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: שני 16:00-17:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

ארגונים נמצאים בכל מקום. כשאנו מסתכלים סביבנו, נמצא ארגונים המשפיעים על חיינו, מערש לידתנו ועד יום מותנו. לכן, כאזרחים, כעובדים, כמנהלים בארגונים וכחוקרים, חשוב להכיר את הגישות השונות המסבירות את המבנה, הפעילות, והדינאמיקה בארגונים, או במילים אחרות: כיצד פועל ארגון. קורס זה משמש כמבוא לתיאוריות הסוציולוגיות הבולטות בתורת הארגון. הקורס נועד לפרוש יריעת ידע רחבה בפני המתעניינים בארגונים ואת הבסיס התיאורטי להבנתם ולניהולם. בקורס נשים דגש על מושגי יסוד מנחים ועל ההנחות העומדות בבסיס גישות תיאורטיות שונות – ישנות וחדשות – להבנת ארגונים. כמו-כן, נתייחס להיבטים פרקטיים הנובעים מתיאוריות אלה בתחום המלכ"רים, תוך שימוש בדוגמאות ומקרי מבחן מהשטח כדי להדגים את ישימות התיאוריות הלכה למעשה.

מטרות הקורס:

- להבין מהם ארגונים ומדוע אנו לומדים אותם.
- להכיר התיאוריות הבולטות בתורת הארגון.
- להבין כיצד הארגונים בנויים, ומה עושה אותם אפקטיביים ולגיטימיים בחברה.
- להבין כיצד ארגונים מתמודדים עם אתגרים במציאות דינאמית ובסביבה משתנה.
- לבחון סוגיות מעולם התיאוריה על מקרי מבחן של ארגונים ללא כוונות רווח.

מטרות אלה יושגו באמצעות קריאת חומרי רקע, הרצאות, דיון בכיתה ולמידה פעילה תוך ניתוח של מקרי מבחן. יינתן גם תרגיל בית במהלך הסמסטר.

תוצרי למידה

בסיסו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לתאר התיאוריות המרכזיות המסבירות פעילותם של ארגונים בכלל, וארגונים ללא כוונות רווח בפרט.
- להשוות בין הגישות השונות בתורת הארגון
- להכיר את האלמנטים השונים של מבנה הארגון, והתהליכים המתרחשים בו
- לזהות את היסודות המשותפים בתיאוריות ארגוניות שונות, לצד ההבדלים ביניהם.
- להתנסות בניתוח מקרי מבחן בסיטואציות שונות לאור הפרספקטיבות השונות להבנת ארגונים.
- לעשות שימוש מושכל בתיאוריות לניתוח והבנה של סיטואציות אמת בארגונים השונים.
- לתאר את ההתפתחות הכרונולוגית / הסטורית בתורת הארגון
- לנסח עמדה ביקורתית כלפי התיאוריות השונות: יתרונות וחסרונות

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות מלאה (80%) ופעילה בשיעורים

שיטת ההוראה בקורס: מטרות הקורס יושגו באמצעות שילוב של קריאת חומרי רקע, הרצאות ומצגות של סטודנטים, עם דיונים בכיתה ולמידה פעילה תוך ניתוח ביקורתי של מקרי מבחן. יינתן גם תרגיל בית במהלך הסמסטר.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא: הגדרות והיסטוריה של תיאוריה ארגונית
2. מבנים ארגוניים: גישות מכאניסטיות (וובר ובירוקרטיה, טיילור וניהול מדעי); גישות אורגניסטיות ויחסי אנוש; גישות קולקטיביסטיות וארגונים אלטרנטיביים
3. יחסי ארגון סביבה: גישת המערכות, אקולוגיה של אוכלוסיות, גישת התלות במשאבים
4. התיאוריה הניאו-מוסדית: איזומורפיזם, לגיטימציה ומיסוד
5. תרבות ארגונית / הארגון כתרבות
6. פוליטיקה ויחסי כח בארגון: בירוקרטים ברמת הרחוב, production-co
7. תיאוריה ארגונית בארגונים ללא כוונות רווח: היברידיות, ערכים, זהות

חומר חובה לקריאה:

- ✓ שנהב, י. (1991). ניצני הניהול ואידיאולוגיות העזר באנגליה של המאה ה-19. בתוך: אידיאולוגיות ניהול בעידן הרציונליות (עמ' 29-35). תל אביב: האוניברסיטה המשודרת.
- ✓ גזיאל, ח. (1990). מחשבה מינהלית בת זמננו. תל אביב: רמות.
- טיילור, עמ' 25-31
- וובר ובירוקרטיה 63-70
- אלטון מאיו וקבוצת הרוארד 94-102
- דאגלאס מקגרגור ותיאוריות XY; כריס ארג'יריס 113-120.
- ✓ Schmid, H. (2004). Organization-environment relationships: Theory for management practice in human service organizations. *Administration in Social Work*, 28, 97-113.
- ✓ DiMaggio, P.J., & Powell, W.W. (1983). The iron cage revisited: Institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. *American Sociological Review*, 48, 147-160.
- ✓ Zilber, Tamar B. (2002). Institutionalization as an interplay between actions, meanings and actors: The case of a rape crisis center in Israel. *Academy of Management Journal*, 45(1), 234-254.
- ✓ Borgatti, S. P., Mehra, A., Brass, D. J., & Labianca, G. (2009). Network analysis in the social sciences. *Science*, 323(5916), 892-895.
- שבכתב ל"שתי. הארגונית העמימות של יתרונותיה על: לפרקטיקה אידיאולוגיה בין. (2002). ר. רוזן, P 12, 9-12.
- ✓ Rothschild-Whitt, J. (1979). The collectivist organization: An alternative to rational-bureaucratic models. *American Sociological Review*, 44, 509-527.
- 9-36. עמ. חרגול: אביב תל. תרבות מהנדסים. (1992) גדעון, קונדה P
- 'עמ) הארגון לתורת מבוא: ארגונים: בתוך. "ארגונית תרבות": 11 פרק. (2012). י. סמואל P 247-268). אור יהודה: זמורה ביתן.
- ✓ Jones, A. & May, J. (1992). Working in human service organizations: A critical introduction. Melbourne: Longman. [pp. 271-285, 306-320].
- 70, סוציאלי בטחון. ממלכתי לאימוץ וולונטרית מחדשנות: בישראל נשים מקלטי. (2005). א. ינאי P 77-109.
- ✓ Greiner, L. (1972/1998). Evolution and revolution as organizations grow. *Harvard Business Review*.
- ✓ DiMaggio, P.J. & Anheier, H.K. (1990). The sociology of nonprofit organizations and sectors. *Annual Review of Sociology*, 16, 137-159.

-
- ✓ Scott, W. Richard (2004). Reflections on a half-century of organizational sociology. *Annual Review of Sociology*, 30, 1-21.
 - ✓ Garrow, E. & Hasenfeld, Y. (2010). Theoretical approaches to human service organizations. In: Y. Hasenfeld, (ed.), *Human services as complex organizations* (Ch. 3, pp. 33-57). Thousand Oaks, CA.: Sage.

חומר לקריאה נוספת:
ראו בסילבוס של הקורס

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 75 %
הרצאה 10 %
השתתפות 5 %
הגשת עבודה 10 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
המופיע באתר זה מהווה רק תקציר של עיקרי הדברים בשיעור ואינו בא במקום הסילבוס המפורט שמופיע באתר הקורס.

הסילבוס המפורט הוא הקובץ לגבי תיאור הקורס, מטרותיו, רשימת הקריאה והחובות בו